

KRAŠTIEČIUI

DOC. DR. JUOZUI BANIONIUI –

60

Paroda skiriama kraštiečio doc. dr. Juozo Banionio 60-ies metų sukakčiai paminėti.

Parodoje atsispindi Juozo Banionio mokslinės ir visuomeninės veiklos momentai. Mėginta atskleisti Juozo Banionio asmenybę, bent iš dalies supažindinti su jo mokslo darbais, visuomenine veikla.

Parodos rengėja Rūta Liberienė, Kazlų Rūdos savivaldybės viešosios bibliotekos Bibliografijos ir informacijos skyriaus vedėja.

Juozas Banionis gimė 1956 m. vasario 12 d. Pužiškių kaime, buvusiam Kazlų Rūdų rajone (dabar Kazlų Rūdų sav.). Vaikystė prabėgo Jūrės miestelyje. Šeimoje užaugo vienas.

1971 m. baigė Jūrės aštuonmetę, 1974 m. – Kazlų Rūdų vidurinę mokyklą.

1979 m. baigė Vilniaus universitete taikomąją matematiką.

1979–1987 m. dirbo Vilniaus pedagoginiame institute (dabar Lietuvos edukologijos universitetas).

1987–1994 m. dirbo Lietuvos istorijos institute jaunesniuųjų moksliniu bendradarbiu.

1989 m. baigė Vilniaus pedagoginiame institute (dabar Lietuvos edukologijos universitetas) istoriją.

1995 m. Vytauto Didžiojo universitete – daktaro disertacija „Matematikos mokslo raida Lietuvoje 1920–1940 m.“.

1999–2008 m. Kauno technologijos universitetas, docentas.

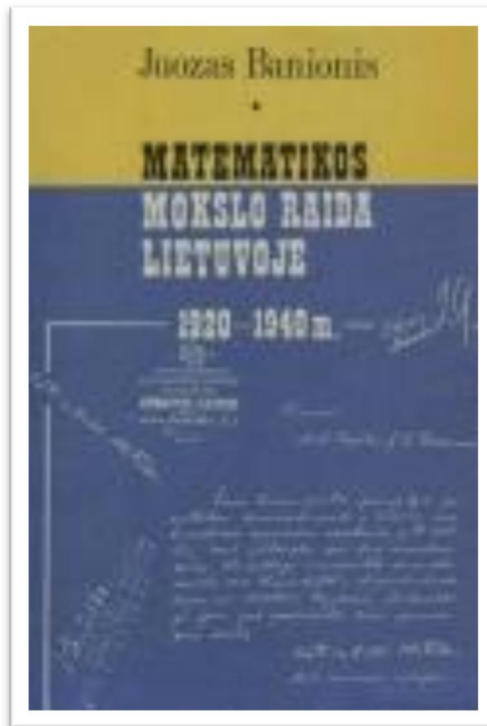
Nuo 1995 m. dirba Vilniaus pedagoginiame institute (dabar Lietuvos edukologijos universitetas).

2008–2013 m. Lietuvos edukologijos universiteto Matematikos ir informatikos didaktikos katedros vedėjas.

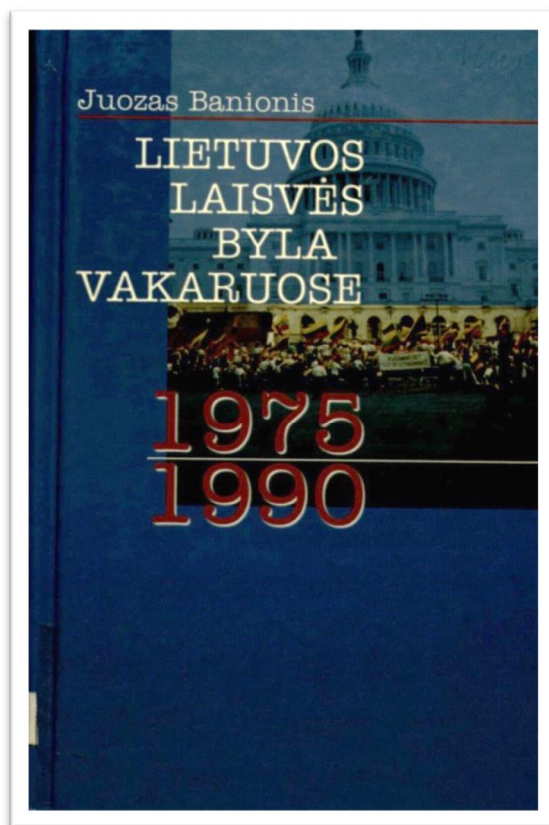
„Lietuvos matematikos rinkinys. LMD darbai“ redakcinės kolegijos narys;

2006–2013 m. žurnalo "Mokslas ir gyvenimas" redakcinės kolegijos narys.

Knygos, autoriaus padovanotos Kazlų Rūdos savivaldybės viešajai bibliotekai

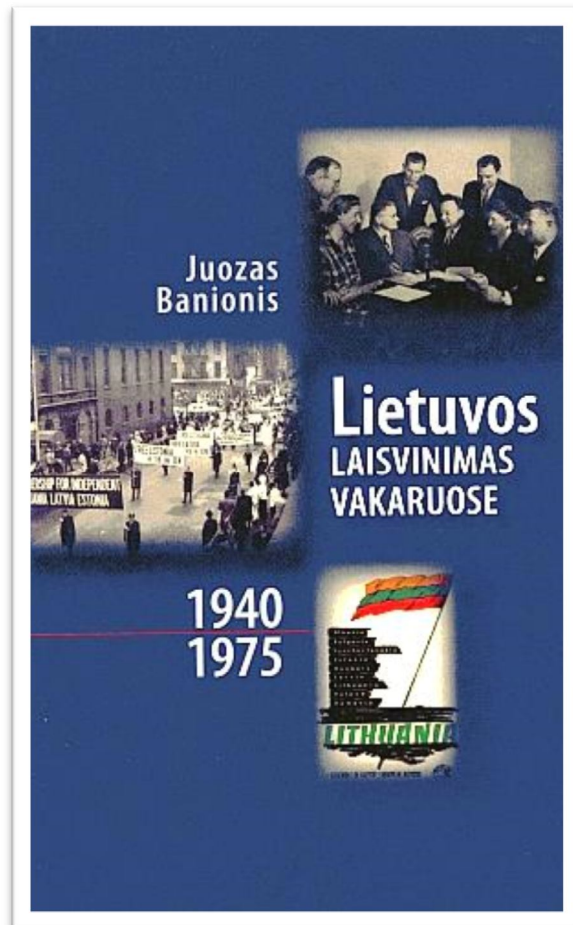
Matematikos mokslo raida Lietuvoje 1920 - 1940 m. Vilnius: Matematikos ir informatikos institutas, 1994, 150 p.

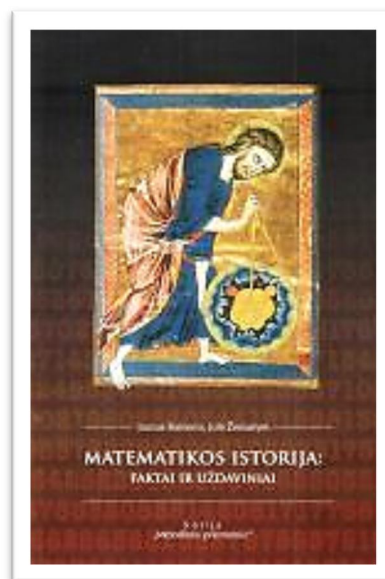
Lietuvos laisvės byla Vakaruose, 1975 - 1990: istorinė apžvalga. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2002, 318 p.

Matematinė mintis Lietuvoje: (istorinė apžvalga: 1832 - 1990 m.). Vilnius: Vilniaus pedagoginio universiteto leidykla, 2006, 112 p.

Lietuvos laisvinimas Vakaruose, 1940 - 1975. Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2010, 490 p.

Matematikos istorija: faktai ir uždaviniai: mokymo metodinė priemonė/ Juozas Banionis, Julė Žemaitytė. Vilnius: Edukologija, 2011, 75 p.

Juozas Banionis

MATEMATINĖS MINTIES RAIDA LIETUVOJE

Nuo matematikos žinijos atsiradimo iki
matematikos mokslo įsitvirtinimo

Skiriu Tėvų, praskynusių
man kelį į mokslus, atminimui

*Kasle Rūdes
savivaldybės
Miesojai bibliotekai-
mano mokyklinių metų
bibliotekai.
Pagarbiai
Juozas Banionis
2015 m. liepa.
Vilnius.*

Matematinės minties raida Lietuvoje: nuo matematikos žinijos atsiradimo iki matematikos mokslo įsitvirtinimo: monografija. Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto leidykla, 2014, 322 p.

Mokslinės konferencijos

Scientia et historia konferencijas, skirtas Lietuvos mokslo istorijai ir mokslo filosofijai, Vilniuje nuo 1994 m. rengia Baltijos valstybių mokslo istorijos ir filosofijos asociacija, Lietuvos mokslo istorikų ir filosofų bendrija, Lietuvos kultūros tyrimų institutas, Mokslininkų rūmai.

Juozas Banionis – daugelio šių konferencijų dalyvis, pranešimų autorius.

Scientia et historia-2009. Juozas Banionis skaito pranešimą apie Antaną Baranauską kaip matematiką.

<http://www.anykstenai.lt/index.php?pg=naujienos2&nj=337&arch=1>

**Scientia et historia-2011. Juozas Banionis (antroje eilėje antras iš dešinės) skaitė pranešimą
"Matematikos tyrimai Lietuvoje 1941-1991 m."
<http://www.mab.lt/lt/archyvas/1384/456#>**

Scientia et historia-2013. Juozas Banionis skaitė pranešimą "Bogdano Chmielevskio (1913-1980) darbų reikšmė mokslo istorijai".

<http://mokslolietuva.lt/2013/05/lietuvas-mokslo-istoriku-ir-filosofu-bendrijos-konferencija-scientia-et-historia-2013/>

Scientia et historia-2013. Iš kairės: mnsr. Nerijus Pipiras, prof. Algimantas Juozas Krikštopaitis, dr. Aldona Vasiliauskienė, doc. dr. Juozas banionis, doc. dr. Romualdas Juzefovičius. Nuotrauka iš asmeninio dr. Aldonos Vasiliauskienės archyvo.

<http://www.aidas.lt/lt/ivykiai/article/7636-03-26-konferencija-scientia-et-historia-2013>

2015-12-09. Konferencija "Pranas Dovydaitis mūsų atmintyje". Juozas Banionis prisimena prof. P. Dovydaitį ir savo parašytą recenzijų apžvalgą A. Vasiliauskienės monografijai „Akmenuotas patrioto kelias“.

<http://www.aidas.lt/lt/in-memoriām/article/13823->

Gimtojo krašto riteris

ŠVENTA PAREIGA GIMTINEI

Juozas Skomskis

GMTF Matematikos ir
informatikos didaktikos katedros
vedėjas doc. dr. Juozas Banionis

kiekvieną laisvą dieną sėda į traukinį ir
keliauja iki savosios Jūrės geležinkelio
stoties. Tai – mažas pageležiinkelės
miestelis didžiulėse Kazlų Rūdos
giriuose, 2015 m. švęsiantis šimtmetį.

> GIMTOJO KRAŠTO RITERIS.
Doc. dr. Juozas Banionis: „Jūrėje visi
keleiviniai traukiniai negali nesustoti...“

> JŪRĖS HERBAS. Dailininkui
Arvydui Každailiui patiko J.
Banionio papasakota legenda: „Ten,
kur dabar Jūrės kalvos, kažkada
buvę ganyklos, ir aplinkinių kaimų
piemenys ganydavę gyvulėlius.
Kraštas biednas (skurdus), tai
nebūtinai ten būdavo karvutės. Kai
plyti smėlynai, tai ir ožkutės ganosi...“

ŠIMTMETIS – VIENAS IŠ DAUGELIO...

Šį Jūrės faktą, kaip vienintelį dokumentą, J. Banionis atrado senosiose kapinėse. Dar padėjo žmonėms atkovoti iš valdžios gniaužtų unikalų, vertingą geležinkelio stoties pastatą su jo senąja atributika, rūpinosi įrašyti jį į valstybės saugomo paveldo vertybių registrą. Padėjo žmonėms pasistatyti bažnyčią (tai iš tiesų yra retenybė). Taip pat padėjo įamžinti čia gyvenusio (legendinio V. Hugo

„Vargdienių“ ir daugelio kitų pasaulio literatūros šedevrų vertėjo į lietuvių kalbą) Prano Povilaičio ir vaikų rašytojos (pasakos „Kiaunės dvaro nebėra“, vaizduojančios Kazlų Rūdos sengirių glūdumą) Elenos Spurgaitės atminimą ir kt. Tarp svarbiųjų jo darbų, sako, yra raustis po archyvus ir ieškoti praeities šaltinių, dokumentų. Bet tai – ne matematiko darbas, o istoriko. Čia ir esmė visos tos patriotinės veiklos.

> GELEŽINKELIS. Jūrės stotis – J. Banionio suvalkietiško atkaklumo dėka dabar jau urbanistikos paveldo paminklas

> BAŽNYČIA. Maldos namus žmonės pasistatė patys. Šio projekto iniciatorius ir vadovas buvo J. Banionis

AŠ STOJU... Į ISTORIJĄ

Docentas prisipažįsta esąs ne tik matematikas, bet ir istorikas. Jo ir pirmoji disertacija buvo iš matematikos mokslo raidos tarpukario Lietuvoje. Pašnekovas sako, jog tada domėtis istorija apskritai buvo nenaudinga. O jau baigusiam aukštąjį mokslą – netgi pavojinga. Bet J. Banionis vis dėlto įstojo į neakivaizdines istorijos studijas. Įstojo niekam nesakęs,

nes vengė pajuokų. Dėl to fakultete kilęs net sąmyšis: kam jam to reikia? Sako, buvę net nesusipratimų: laikant egzaminą, prieina pažįstamas dėstytojas ir klausia: prisipažink, kolega, už kurį laikai egzaminą. J. Banionis atsakė, kad už save, nes stoja į istoriją. Bet dėstytojas vis abejojo, kad negali būti...

PARŪPO PAVARDĖS KILMĖ

Dar studijuodamas tą „nelemtą“ istoriją, J. Banionis buvo pakviestas dirbti į Istorijos instituto kuriamą mokslo istorijos sektorių rašyti Mokslų akademijos istoriją. Ir ten nutikę keistų dalykų. Vienas iš vadovų nustebo: matematikas, o dirbs Istorijos institute, juk čia reikės rašyti. J. Banionis atsakęs, jog esąs suvalkietis ir rašyti mokąs. Ir dar sužinojo, kad institute dirba kitas Banionis. Egidijus. Todėl žingeidžiam suvalkiečiui parūpo – gal ir tas bus iš Šilavoto (Prienu rajonas), kur yra Banioniškių kaimas. O Juozo gimtinė greta, t. y. Puziškės (Plutiškių parapija). Deja, giminystės ryšių neteko nustatyti nei su garsaus kino aktoriaus Donato

Banionio sūnumi, nei su legendiniu Skriaudžių kanklininku Kazimieru Banioniu. Taigi suvalkietiška pasigarsinti lyg ir neliko progos, tačiau į širdį įsirėžė ilgam gimtojo krašto garbės paieškų bruožas. Jo vaikystės, pradžios mokslų stotis tapo Jūrės miestelis, į kurį tėvai persikėlė (kaip ir daugelis Lietuvos kaimiečių) bėgdami nuo kolūkinės santvarkos. Ir liko šventas jausmas lyg nerūdijanti pirmoji meilė toms didžiosioms Kazlų Rūdos girioms, paprastiesiems, neturtingiems, bet atkakliems ir užsispyrusiems jo žmonėms. Šie bruožai įamžinti Jūrės miestelio herbe, vaizduojančiame ožį su tarp ragų įstrigusiu jurgino žiedu.

Geležinkelių „dovana“ – nebeliko tiesioginio traukinio į Vilnių

Vilniuje gyvenantis Jūrės miestelio ir viso mūsų krašto patriotas, humanitarinių mokslų daktaras Juozas Banionis į „Suvalkiečio“ redakciją kreipėsi nusivylęs AB „Lietuvos geležinkeliai“ Keleivių vežimo direkcijos sprendimu sutrumpinti keleivinio traukinio Vilnius–Šeštokai–Varšuva–Vilnius maršrutą. J. Banionis, prašydamas atnaujinti traukinio Vilnius–Šeštokai–Varšuva–Vilnius kursavimą kreipėsi į Susisiekimo ministeriją bei AB „Lietuvos geležinkeliai“...

Suvalkietis. 2012 m. balandžio 3 d.

2015 metai

Jūrės miesteliui – 100 metų

Jūrės miestelyje prie kryžiaus, kurį pašventinus, prasidėjo Jūrės miestelio Gailestingumo koplyčios statyba. Iš kairės: prof. Juozas Banionis, koplyčios zakristijonas Algis Juronis, kun. Ignas Plioraitis, doc. dr. Irena Ramaneckienė
Nuotrauka iš asmeninio dr. Aldonos Vasiliauskienės albumo
<http://www.aidas.lt/lt/ivykiai/article/13292-09-18-paminetas-jures-miestelio-100-metis>

Kviečiame pasižiūrėti ir pasiklausyti

**„Gyvoji Sūduvos istorija. Jūrė.“
(Marijampolės televizija)**

Prof. Juozas Banionis pasakoja Jūrės miestelį

<https://www.youtube.com/watch?v=ARxiHXq-M7A>

Apdovanojimai

2014 metais doc. dr. Juozas Banionis
apdovanotas Lietuvos matematikų draugijos Zigmo Žemaičio medaliu
už nuopelnus Lietuvos švietimui, mokslui, dvasinei, nacionalinei
kultūrai

